

Læringsverkstedet

BARNEHAGER

ÅRSPLAN 2016-2017

Læringsverkstedet Flatøy bhg

Innholdsfortegnelse

Velkommen til Læringsverkstedet	3
Årsplanens funksjon.....	3
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	4
Læringsverkstedet Flatøy barnehage.....	5
Personalet:	5
Satsningsområde 2016-2017.....	5
Planleggingsdager og arrangement i bhg.....	9
Samarbeid mellom barnehage og foreldre.....	9
Barnehagens innhold og oppgaver	10
Læringsverkstedets pedagogiske konsept.....	13
Et godt måltid	16
Tilrettelegging for de yngste barna	17
Tilrettelegging for de eldste barna.....	17
Progresjon	18
Tema og prosjektarbeid.....	19
Dokumentasjon og vurdering.....	19
Aktuelle dokumenter for barnehagens pedagogiske arbeid.....	20

Velkommen til Læringsverkstedet

Læringsverkstedet er en privat barnehagekjede som eier og driver barnehager i store deler av Norge. Vi har også barnehager i Dubai og Riga. I våre barnehager får barn et godt grunnlag for livslang læring – i kunnskap, vennskap, trygghet og glede. For mer informasjon om Læringsverkstedet og våre barnehager se vår hjemmeside: <https://laringsverkstedet.no/>

I barnehagen skal barns lærelyst og læringspotensial møtes og ivaretas i et omsorgs- og læringsmiljø preget av trygghet, inkludering og lek.

(Meld. St. 19 (2015-2016) Tid for lek og læring, s. 7)

Vi har utviklet et eget pedagogisk konsept som sikrer et svært systematisk arbeid med rammeplanens innhold. Vårt pedagogiske arbeid med barna bygger på lekende læring, samspill og mestring.

Vår visjon

Vi ser på barna som verdens viktigste verdier og det mest verdifulle vi har. Barna er verdens framtid. Vår visjon peker framover og viser vei for alt av arbeid i Læringsverkstedet:

«VI FÅR VERDENS VIKTIGSTE VERDIER TIL Å VOKSE»

I våre barnehager arbeider vi for at alle barn skal få et best mulig grunnlag for videre utvikling, læring og et godt liv. Hos oss erfarer, lærer og utvikler barn kunnskap og mestring, trygghet og empati.

Våre verdier

Læringsverkstedet har tydelige verdier som arbeidet i våre barnehager skal bygge på. Vi skal være «Leken og ambisiøs» og «vi byr på oss selv og har det moro». Samtidig har vi klare mål og kraft til å nå dem. Vi skal også være «Raus og tydelig» og «Vi har takhøyde og frihet». Samtidig som vi har rammer og retningslinjer som gjør det trygt å være raus i møte med barn og foreldre.

Vårt løfte til barna

Vi har ambisjoner på vegne av barna i vår barnehage. Vi legger til rette for at alle barn, uansett alder og utvikling, skal få det best mulige barnehagetilbudet vi kan gi. Vi lover og sier at «Jeg har hjerte for deg slik at du kan bli den beste utgaven av deg selv». Vi skal møte det enkelte barn med respekt, omsorg, åpenhet og raushet. Vår barnehage skal være et trygt og godt sted og en god arena for en fin barndom.

Vårt løfte til foreldre og foresatte

Vi skal skape en sosial arena for lek og læring som setter gode spor hos barn. Et av våre sentrale arbeidsområder er å formidle grunnleggende verdier og holdninger. Det arbeider vi aktivt med hver dag, blant annet med bruk av Hjerteprogrammet som er utviklet av Læringsverkstedet. Vårt arbeid er forankret i barnehageloven og tilhørende rammeplan.

God kvalitet i barnehagene skapes av kompetente og engasjerte ansatte i samspill med barna, hverandre og foreldrene.

(Meld. St. 19 (2015-2016) Tid for lek og læring, s. 9)

Årsplanens funksjon

Årsplanen gir informasjon om hvordan barnehagen arbeider målrettet for å sikre at det pedagogiske tilbudet har et innhold som er i tråd med kravene som stilles i Barnehageloven med tilhørende rammeplan.

- Årsplanen er et arbeidsdokument og redskap for barnehagens ansatte.
- Barnehagen utarbeider planer som konkret beskriver tiltak for å nå målene i årsplanen.
- Barnehagens planer skal vise helhet og sammenheng mellom de overordnede målene i årsplanen og de konkrete aktivitetene i barnehagen.
- Årsplanen skal synliggjøre hvordan innspill fra barn, ansatte og foreldre er vektlagt og ivare tatt i arbeidet med årsplanen.
- Årsplanen skal dokumentere hvordan barnehagens vurdering av eget arbeid skal foregå; gjennomføring, hva som skal vurderes, hensikten med vurderingen, hvem som skal delta i vurderingsarbeidet og hvordan og når dette skal gjøres.
- Barnehagens styrer har overordnet ansvar for å utarbeide årsplanen.
- Barnehagens årsplan skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.
- Årsplanen er grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen.

Den enkelte barnehage skal utarbeide periodeplaner/månedspaner som mer detaljert beskriver mål og metoder for barnehagens arbeid med fagtemaer, fagdager og tema-arbeider.

Det er utarbeidet en veileder til utarbeidelsen av årsplanen. Vi anbefaler at den og rammeplanen brukes i barnehagens arbeid med årsplan og periodeplaner/månedspaner. Vi anbefaler også at barnehagen bruker progresjonsplanene i sitt arbeid.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes.
(Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, s. 53)

Planlegging

I våre barnehager planlegges innhold og aktiviteter ut fra vårt pedagogiske konsept. Vi vektlegger barnegruppens sammensetning, kunnskap om barns utvikling og læring individuelt og i gruppe, observasjon, dokumentasjon, refleksjon og systematisk vurdering, samt samtaler med barn og foreldre. Barnehagen er en pedagogisk samfunnsinstitusjon som er i kontinuerlig endring og utvikling for til enhver tid være i stand til å møte nye krav og utfordringer. Godt arbeid og kvalitetsutvikling i barnehagen krever en stadig utvikling av personalets kompetanse.

Dokumentasjon

Vi bruker dokumentasjon som et verktøy for å få synliggjøre barnehagens arbeid med pedagogisk innhold og sikre helhet og progresjon i arbeidet. Med dokumentasjon får vi innsikt i barns lek, læring og utvikling og et godt grunnlag for egen refleksjon over barnehagens arbeid med innhold og oppgaver. Det er viktig å merke seg at Rammeplanen tydelig viser til at barnehagens dokumentasjon kan gi foreldrene, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen.

Vurdering

I følge rammeplanen skal barnehagens arbeid vurderes, det vil si beskrives, analyseres og fortolkes i forhold til kriterier gitt i barnehageloven, rammeplanen og eventuelle lokale retningslinjer og planer. Systematisk vurderingsarbeid legger grunnlaget for utvikling av barnehagen som lærende organisasjon. Vurdering er viktig for å kunne fornye virksomheten og barnehagen som organisasjon

Læringsverkstedet Barnehage Flatøy

- Læringsverkstedet Flatøy barnehage er ein 1-avd barnehage med aldersgruppe 1-6 år.
- Pr 1.november 2016 er vi 5 fast tilsette i bhg:

bhgflatoy@laringsverkstedet.no

Personalet:

Frå nedst på sklia:

Mona Uglum Osberg 100% styrar/pedagog

Siren Austegard 100% pedagogisk eiar

Elisabeth Helland 94% assistent

Kristine K.Kristiansen
35% pedagog på disp og er elles inne som assistent

Mari-Ann Brattetaule 50% assistent

Sylvi Natland Har vore assistent i bhg, går av med pensjon 1.november 2016

Telefonnummer:

Avdeling: 97997219

Styrer:97997218

Epost adresse:

Satsningsområde 2016 – 2017

Vårt satsningsområde er LEK «vi tar leken tilbake» !

Lek er en helt sentral aktivitet for barn og har stor betydning for barns utvikling. Lek kan forekomme på utrolig mange måter. Et barn kan elske å perle eller bygge med Lego, og også klatre i trærne, løpe i en søle dam, bygge en hytte sammen med en venn, late som om de er sjørøvere, indianere, nisser, og mye annet. For et annet barn kan det å klatre i trær oppleves som skummelt, og det vil heller gjøre noe annet. Barn leker på ulike måter. For å si noe om hva lek er kan vi ikke bare se på aktivitetene barn gjør. Vi må også se på hvilket forhold barnet har til aktiviteten, og hvilken opplevelse barnet har av den.

Vi vet i dag at leken kan stimulere alle sider ved barnets utvikling. Dette gjelder både språklig, sosial, emosjonell, kognitiv, moralsk og motorisk utvikling. Leken er også med på å utvikle kreativitet, problemløsningsevne og å lære barnet noe om hvordan verden fungerer både sosialt og fysisk.

Leken er først og fremst knyttet til en opplevelse av at noe er morsomt, gledefylt, og at det er noe barnet føler lyst til å gjøre av egen fri vilje, helt på eget initiativ, eller ved å ha lyst til å delta på noe andre inviterer til av fri vilje. Barnet tenker ikke på at “nå lærer jeg noe, nå er jeg flink” eller lignende. Dette gir en opplevelse av det som kalles “flyt”, hvor barnet opplever at det har liten indre motstand, at de kan glemme seg selv og bare være tilstede i aktiviteten de holder på med. Det gir en sterk opplevelse av frihet og utfoldelsesmulighet.

Rollelek: Barn vil ofte late som om de er en rolle. Det kan enten være mor eller far, politi eller røver, en hest eller en hund, butikk, en figur de har sett på TV eller teater, som for eksempel Kaptein Sabeltann, byggmester Bob eller en annen figur. I denne form for lek så prøver barn ut forskjellige måter å være på, snakke på, oppføre seg på og så videre og de henter inspirasjon til sin lek og fantasi fra andre mennesker og ting de ser rundt seg.

Fysisk lek: Mye av barns lek består av å løpe rundt, klatre på noe, skli ned en sklie, huske, hoppe av husken og andre fysiske ting. Det å bruke kroppen til noe som spennende og utfordrende er for de fleste barn morsomt. Konstruksjonslek: Her bygger barna noe, enten det er med Lego, klosser, sand, plastelina eller noe annet. De kan både bygge etter en bruksanvisning, som i Lego, eller de kan bygge helt fritt ut fra sin egen fantasi. De får her brukt sin finmotorikk og systematisk tenkning i forhold til å konstruere det de ser for seg.

Regellek: Noen typer lek er mer styrt av regler, og har et konkret mål. Mange spill, for eksempel brettspill, eller mer fysiske spill, som fotball, kanonball og boksen går har konkrete regler, og et mål. Men yngre barn vil ha et fleksibelt forhold til reglene, og målet kan mer være å ha det moro, enn å følge reglene. Ofte vil barn som spiller noe sammen finne på regler underveis, eller de endrer regler for å ha det moro. Noen spill krever at reglene følges helt nøyaktig, og da kan vi stille spørsmål ved om det fremdeles er lek, i hvert fall i den forstand som vi har beskrevet i definisjonen over.

Sangleker: Barn liker ofte å synge, og det finnes mange leker og regler som er bygget opp rundt sang. Ofte vil barn lære disse av voksne, og vil også kunne bruke de selv i sin egen lek. Spesielt morsomt for barna er det når de endrer på teksten selv, og finner på ting de selv synes er morsomme.

Vi håper også å besøke eller få besøk av ulike arbeidsgrupper, f.eks. få besøk av politi, brannmenn, besøke bondegård, museum – og trekke elementer fra dette inn i leken i barnehagen.

Før trodde man at barn ikke hadde glede av hverandre før langt opp i barnehagealder, men det stemmer ikke. Selv om det ser ut som om babyene i barselgruppa bare sitter og leker ved siden av hverandre, er dette faktisk en måte å bli kjent på. Barna begynner å fatte interesse for andre barn tidligere enn du gjerne tror.

Når barna er rundt 12-14 måneder gamle begynner de å samarbeide om å bytte leker for eksempel, Lekene barn leker fra 2 års alder kan deles inn i fire ulike typer.

Symbollek (Fra 2-3 års alder)

I symbolleken har gjenstander en annen betydning enn i virkeligheten. En stolrekke kan for eksempel utgjøre et tog, eller et teppe over bordet kan bli et hus. I symbollek inngår også leker hvor barnet later som. De kan for eksempel late som de dekker på bordet eller lager middag. Det er heller ikke uvanlig at barn har fantasivenner.

Rollelek inngår også i symbollek. Da inntar barna ulike roller som for eksempel mamma og pappa eller doktor og pasient. Denne typen symbollek starter rundt 2 til 3 års alder, men er mest dominerende rundt 5 til 6 års alder.

For dem som har hatt traumatiske opplevelser som for eksempel å miste en nær omsorgsperson, eller har andre problem – trenger ikke være så store - kan symbollek være en god måte å bearbeide følelsene på.

Dette lærer barnet:

- Fantasi og kreativitet
- Kan bearbeide traumer
- Språkutvikling
- Lærer å vente på tur
- Blir oppmerksom på hva andre tenker og føler
- Danner vennskap

Konstruksjonslek (Fra 2 års alder)

I konstruksjonslek bygger barna tårn av klosser, lager hus av legoklosser eller figurer av leire. Denne typen lek blir stadig mer komplisert fra 2 års alder. Når barnet er 3,5 år gammelt, består rundt 40 % av all lek av konstruksjonslek, og når barnet er 4 til 6 år gammelt, er rundt 50 % av leken konstruksjonslek.

Det er en sammenheng mellom konstruksjonslek og intelligens. Barn som hyppig velger konstruksjonslek, scorer ofte høyere på intelligens tester. Dette trenger imidlertid ikke å bety at konstruksjonslek gjør barna smarte, det kan også være at intelligente barn foretrekker denne formen for lek.

Dette lærer barnet:

- Konstruksjonslek fremmer finmotorikken
- Har sammenheng med intelligens

Regelstyrt lek (Fra 3-4 års alder)

Regelstyrt lek er lek med bestemte regler for hva som er lov å gjøre. Dette kan for eksempel være at barna spiller et spill som Ludo, eller at de finner på egne leker med egne regler.

Dette lærer barnet:

- Logisk tenkning
- Lærer å følge regler

Øvelseslek (Fra 2-3 års alder)

Dette er den vanligste formen for lek fram til barnet er tre år gammelt. I øvelseslek øver barnet seg på ferdigheter som å gå, løpe, klatre og sykle på trehjuls sykkel. Fra 3 års alder kan man se at noen barn begynner å leke slåss. Dette er også en form for øvelseslek. Lekeslåssing er helt normalt, og ikke et tegn på aggressive barn. Begynner barna imidlertid å skade hverandre i leken, bør foreldrene eller den voksne selvsagt gripe inn.

Dette lærer barnet:

- Øvelseslek fremmer motorisk utvikling

Parallell-lek

Barnet ser ut til å ha grenseløs energi, men har også evnen til å konsentrere seg om en oppgave i lengre perioder, for eksempel å stable klosser eller legge leker i en kasse. Det kan av og til leke med barn på sin egen alder, men i et år eller to til er det parallell-lek som dominerer – det vil si at barna leker ved siden av hverandre uten egentlig å leke sammen.

Ettåringene tror at alle mennesker, leker og lekeplasser eksisterer kun for å underholde dem, og er ikke særlig innstilt på å dele. Det er fint å legge grunnlaget for mindre egosentrisk atferd, men ikke forvent for mye før det tredje året. Likevel er ettåringer som er uthvilte og mette stort sett i godt humør, men små tegn til større frihetsbehov og grensetesting begynner å vise seg og kan slå ut i full blomst.

Risikolek

Risikolek er fysisk lek, oftest ute, som er utfordrende og spennende for barna, men kan innebære risiko for at barna kan skade seg hvis noe går galt.

Den voksnes rolle

Den voksne skal sørge for et godt og trygt læringsmiljø for barna i de ulike aldre. Samtidig har den voksne også et ansvar for at leker og lekemiljøet er tilpasset barnets alder og interesse. Det er en balansegang å finne ut når en skal være med i leken og når en skal trekke seg ut. Av og til må den voksne inn og styre leken «i rett retning», av og til må en inn og hjelpe i konflikter dersom barna ikke klarer dette selv. Å observere barns lek kan gi oss nyttig informasjon om barna utvikling, og det er en viktig del av det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

Planleggingsdager

Vi har totalt 5 planleggingsdager i løpet av barnehageåret. Planleggingsdager brukes til felles kompetanseheving for våre medarbeiderne, utvikling av barnehagens pedagogiske innhold, planer, dokumentasjon og evalueringer. Barnehagen er stengt på disse dagene.

Barnehageåret 2016 - 2017 har vi følgende planleggingsdager:

Måned	Dato
August 2016	26.08.2016
September 2016	23.09.2016
November 2016	11.11.2016
Januar 2017	02.01.2017
Mai 2017	26.05.2017

Arrangementer i barnehagen

I løpet av barnehageåret inviterer vi foreldre og søsken til arrangementer som markerer høytider og merkedager eller som er deler av prosjekter som vi arbeider med.

Barnehageåret 2016-2017 har vi foreløpig planlagt følgende arrangementer:

Måned	Hva
Høst 2016	Akvariet med 5års klubb
Oktober 2016	FN-dag/ arrangement, middag med foreldre og søsken
Desember 2016	Lucia feiring i bhg, Julefortelling om Simons jul, Juleverksted, Nissefest
Februar 2017	Karneval
April 2017	Påskemiddag i bhg med foreldre og søsken
Mai 2017	Rosaruss og 17.mai feiring
Vår 2017	Fløyen tur med 5års klubb
Juni 2017	Sommeravslutning

Samarbeid mellom barnehage og foreldre

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

(Utdrag fra Barnehageloven § 1 Formål)

Barnehagen skal legge til rette for foreldres medvirkning i barnehagens innhold. Kommunikasjon, informasjon og felles forståelse er viktig for et godt samarbeid. Foreldre skal bli hørt og tatt på alvor i saker som angår deres barn.

Kommunikasjon, informasjon og felles forståelse er viktig for et godt samarbeid mellom barnehage og foreldre. Foreldre skal bli hørt og tatt på alvor i saker som angår deres barn. Gjennom foreldresamtaler, foreldremøter og brukerundersøkelser gis foreldre mulighet til å påvirke og bidra med innspill til barnehagens arbeid med pedagogisk innhold og aktiviteter.

Foreldreråd og samarbeidsutvalg

Læringsverkstedet barnehagene har både foreldreråd og samarbeidsutvalg, slik barnehageloven stiller krav om.

Foreldreråd

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalg

Samarbeidsutvalget (SU) skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og barnehagens samarbeidsutvalg.

Samarbeid med andre instanser

Barnehage og foreldre må ha en felles forståelse for hverandres rolle i saker hvor barnehagen skal og må samarbeide med andre instanser. Barnehagen har plikt til å samarbeide med kommunen som barnehagemyndighet, skole, helsestasjon, Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), Barne- og ungdomspsykiatri (BUP) og barnevern (BV). LV Flatøy bhg har også et godt samarbeid med Flatøy Bygdelag.

Vi samarbeider med utdanningsinstitusjoner og har barnehager som er praksisbarnehager for studenter som tar barnehagelærerutdanning.

Barnehagens innhold og oppgaver

For de fleste barn er barnehagen det første trinnet i utdanningsløpet. Barnehagen bidrar til å danne et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse for barna i et demokratisk samfunn.

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

(Utdrag fra barnehageloven § 1 Formål)

Omsorg

I våre barnehager skal barn oppleve at de blir ivaretatt på en omsorgsfull og varm måte. De skal møtes av lyttende og engasjerte voksne som viser nærhet og innlevelse. Omsorg har en egen verdi og er nært knyttet til trygghet, oppdragelse og helse og preger hele barnehagedagen i Læringsverkstedet Flatøy barnehage.

Lek

Barn leker for lekens egen del. I lek uttrykker barn seg, får nye erfaringer sammen med andre. Gjennom lek utvikler barn sosiale ferdigheter, empati og selvfølelse.

I Læringsverkstedets barnehager er leken grunnstammen i det pedagogiske arbeid og aktivitetene. Vi legger til rette for allsidig lek og varierte aktiviteter gjennom hele barnehagedagen. Barn skal erfare at lek og læring er morsomt. Læringsverkstedets barnehager har faglig sterke, trygge og varme medarbeidere som møter barna med varme og omsorg, respekt og forståelse

Læring

Barn erfarer og lærer i alt de gjør av lek og aktiviteter, både egen initierte og planlagte voksenstyrte aktiviteter. I våre barnehager legger vi vekt på at barna skal få brukt hele seg og oppleve gleden ved mestring. Barn er forskjellige og lærer på ulike måter. Vi legger til rette for allsidig læring hvor barna får bruke hele seg med kropp og sanseapparat. Vårt motto er «La ikke barna være passive mottakere, men aktive deltakere».

Danning

Danning er for hvert menneske en livslang prosess som handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Gjennom danning legges grunnlaget for allsidig utvikling. Barna skal erfare at de er del av fellesskapet, og å oppleve at egne og andres bidrag til fellesskapet oppleves som noe positivt. Barna skal utvikle trygghet på seg selv og egen identitet.

Barns rett til medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.
(Barnehageloven § 3 Barns rett til medvirkning)

FNs barnekonvensjon er nedfelt i barnehageloven og skal sikre barns meninger blir hørt og tatt på alvor.

Hvert enkelt barn skal oppleve å bli sett, hørt, forstått og respektert av voksne som er av anerkjennende, tydelige og ansvarsfulle i møte med hvert enkelt barn og barn i grupper. Barn erfarer medvirkning og innflytelse når de får delta aktivt i dialog og samhandling med barn og voksne og deres på meninger og innspill bidrar til endring. Gjennom barnesamtaler får barna være med å planlegge og evaluere aktiviteter i barnehagens hverdag.

Eksempler på hvordan vi arbeider med barns medvirkning i LV Flatøy bhg:

- Bursdags samling/ samlingsstund
- Valg av lekestasjoner i frilek
- Hjerte barn
- Matlaging og andre praktiske gjøremål
- Rydde og holde orden i og utenfor barnehagen

Likestilling

Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.
(Utdrag fra barnehageloven § 1 Formål)

Barnehagen bidrar i danningen av barnas verdier og holdninger. Vi har fokus på at barna skal ha møtes som likeverdige individer, uavhengig av kjønn og de oppmuntres til aktiv deltakelse barnehagens fellesskap og aktiviteter.

Våre medarbeidere er beviste på sine egne holdninger til og samfunnets forventninger til gutter og jenter. Likestilling mellom kjønnene skal gjenspeiles på en helhetlig måte i barnehagens innhold og oppgaver. Barn erfarer likestilling i praksis i vår fordeling av oppgaver og ansvar mellom kvinner og menn i personalgruppen og i lek og aktiviteter for barna, både i formelle og uformelle læringssituasjoner.

Likeverd og inkluderende fellesskap

Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.
(Utdrag fra barnehageloven § 1 Formål)

Våre medarbeidere har og tar ansvar for at hvert enkelt barn opplever at de selv og de andre i barnegruppen er viktige mennesker som har betydning for fellesskapet i barnehagen.

Hvert barn er et unikt menneske og skal møtes med respekt for sin person og bakgrunn. Barn med dobbel kulturidentitet skal oppleve anerkjennelse og respekt. Minoritetsbarna og deres familier er en viktig ressurs i barnehagens arbeid med likeverd, likestilling, åndsfrihet og toleranse.

Flere dager i uken blir barna delt inn i grupper etter alder (og modning). Hver gruppe har en voksen som kjenner barna godt, og som møter hvert enkelt barns behov. Da gruppene varierer fra 3-7 barn, legger det forholdene godt til rette for at barnas ønske, tanker og behov kan komme til uttrykk gjennom lek, samarbeidsoppgaver, selvstendige oppgaver, prosjekter, en-til-en kontakt eller samling. Det legger forholdene til rette for at barna kan gis rom for medbestemmelse og medvirkning.

Sammenheng og samarbeid mellom barnehage - skole

Barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehagen til første klasse og eventuelt skolefritidsordning. Dette skal skje i samarbeid med barnets hjem. Planer for barns overgang fra barnehage til skole må være nedfelt i barnehagens årsplan.
(Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, s. 59)

Våre barnehager legger til rette for at det siste året før skolestart er innholdsrikt og lærerikt, sosialt og morsomt. Barna skal få ta avskjed med barnehagen på en god måte og glede seg til å skolestart. Våre barnehager følger så langt som mulig kommunens vedtatte planer for overgang barnehage/skole.

I Læringsverkstedets arbeid med overgang fra barnehage til skole inngår følgende:

- Bidra til et helhetlig opplæringsløp for hvert enkelt barn med god sammenheng og overgang fra barnehage til skole.
- Tilrettelagte for barn med særskilte behov
- Tilrettelegge for minoritetsspråklige barn.
- Avtale og gjennomføre skolebesøk
- Egne opplegg for de eldste barna som gjør det spesielt å være i førskolegruppa.
- Ha happeninger som gjør at det er spesielt å være i førskolegruppen.

• Barnehagetiden avsluttes på en god måte.
• Barnet blir kjent med skolen i god tid før første skoledag.
• Det er sammenheng og progresjon i læringsinnholdet i barnehage og skole.
• Foreldre godkjenner informasjonsoverføring, og har muligheter for aktiv medvirkning i denne.
• Lærere i barnehage og skole har felles møteplasser.
• Kommunen initierer, planlegger, kontrollerer og følger opp samarbeidstiltak.
• Barnehage- og skoleeier har det overordnede ansvaret for å legge til rette for samarbeid.
(Veilederen «Fra eldst til yngst» s.

9)

Læringsverkstedets pedagogiske konsept

Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver inneholder 7 fagområder som alle gir klare retningslinjer og krav om hva barnehagens innhold skal være, og hvilke temaer vi skal jobbe med. I Læringsverkstedet har vi valgt å dele uka inn i fem faste dagstemaer, der en eller flere av rammeplanens fagområder blir ivaretatt og omhandlet. Vi har daglige samlingsstunder og grupper hvor vi fokuserer på ulike temaer. Interaktive samlinger er varierte og lar barna delta med alle sansene sine.

Leken er for barna den viktigste aktiviteten i våre barnehager. Barns lek og læring skjer samtidig. Det skal lystbetont og morsomt, spennende og litt utfordrende. Barns kompetanse utvikles gradvis og over tid. Den lekes, erfares og læres når vi bruker innholdet i Hjerterprogrammet, Mattelek, Språk, Kreativitet eller Natur, Lek gjør erfaring og læringen morsom, naturlig og lett å mestre. I våre barnehager er lek og bevegelse representert i arbeidet med alle fagtemaer. Lek og bevegelse henger tett sammen og handler om livsglede og gode mestringsopplevelser. Gjennom lek tilegner barna seg allsidige erfaringer. Lek og læring er derfor tett sammenvevd for barn i barnehagealder.

Rammeplanens fagområder er representert i både temaarbeid, prosjektarbeid og gjennom hverdagsaktiviteter i løpet av hele dagen.

Fem fagtemaer

I arbeidet med fagtemaene får barn utviklet sin nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær samtidig som de får utfordringer med utgangspunkt i egne interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Læringsverkstedet har utviklet ett eget pedagogisk konsept med fortolkning av rammeplanens innhold. De syv fagområde er satt sammen i fem fagtemaer. I våre barnehager skal det arbeides vært systematisk med alle fagområder. Hvert fagtema har en fagdag per uke. Barna blir kjent med læringsvennene, som er syv figurer som representere fagtemaer og innholdet i vårt pedagogiske konsept. Vi arbeider tverrfaglig med vårt pedagogiske innhold og det vil sjelden bli

arbeidet med kun et fagområde om gangen. I lekende læring, samspill og mestring erfarer barna at det oppstår spontane situasjoner og dialog som rommer våre fem dagstemaer:

- Hjerterprogrammet
- Språk
- Natur
- Mattelek
- Kreativitet

Hjerterprogrammet – Jeg er verdifull!

Hjerterprogrammet er selve kjernen og hjertet i Læringsverkstedets pedagogiske arbeid. For oss er Hjerterprogrammet formålsparagrafen i praksis. Hjerterprogrammet er en viktig del av vårt arbeid med å sikre barns rett til medvirkning i våre barnehager. Det er utviklet for å gi barna mest mulig av positive opplevelser som de skal ha med seg resten av livet. Mye av grunnmuren for omsorg, empati, forståelse og toleranse formes i barneårene. Vi har fokus på at hvert barn høre og oppleve at de er verdifulle hver eneste dag.

Læringsverkstedet arbeider helhetlig med barns sosiale kompetanse. Hjerterprogrammet har hjertet som symbol og bygger særlig på innholdet i rammeplanens kapittel 2.4 Sosial kompetanse og fagområdene «Etikk, religion, filosofi» og «Nærmiljø og samfunn». Hjerterprogrammet skal utvikle barna både som enkeltindivider og som en del av et sosialt fellesskap.

Mål for Hjerterprogrammet

Målet med hjerterprogrammet er å la hvert barn oppleve og erfarer at de er unike og verdifulle. Hvert barn har verdi i kraft av å være seg selv og alle barn i gruppen bidrar på sin måte til å skape barnegruppen og fellesskapet som de er en del av i barnehagen. Vi ønsker å gi barn positive opplevelser i samvær med andre og lære dem sosiale «kjøreregler» som bidrar til et godt sosialt fellesskap. Vi gir barn aksept og forankring i egen identitet og kultur og lærer dem å ha aksept og respekt for andres identitet, kultur, verdier og ytringer.

Språk

En av våre viktigste oppgaver er å bidra til å gi barn et best mulig språklig grunnlag før skolestart. Våre barnehager tilbyr et variert språkmiljø som gir barn rikelig med muligheter for aktiv bruk av språket i samtaler, fortellinger, høytlesing, rim og regler, spill, bevegelse, sang og musikk. Vi legger til rette for at hvert barn får utvikle så sine språkferdigheter så godt som mulig ut fra sine forutsetninger.

Gjennom språket har barn mulighet til å påvirke sine omgivelser og være en del av fellesskapet. Barn trenger språk for å få delta aktivt i lek, og lek utfordrer barnet til å bruke og utvikle språket i samspill med andre barn. Barnet utvikler sitt ordforråd og sin språkforståelse i en kontekst som er trygg og god. Aktive medarbeiderne bruker alle barnehagens aktiviteter til utvikling av barnas språkforståelse.

Mål for fagtemaet Språk

Målet for arbeidet med språk er delt i tre deler som alle er viktige i barnehagens arbeid med språk:

Innhold: barnet forstår meningen med innholdet

Form: barnet har god uttale og grammatikk

Bruk: barnet bruker språket i riktig sosial kontekst.

Natur

Læringsverkstedets barnehager er aktive brukere av natur og nærmiljø. Barna skal oppleve og erfare variasjonene i de fire årstidene og naturens mangfold. De skal få undre seg og eksperimentere og få forståelse for bærekraftig utvikling, samspill i naturen og mellom mennesker og natur. Barna skal være ute hver dag. Alle barnegrupper skal minst ha en turdag i uken.

Mål for fagtemaet Natur

Barna skal få utforske og oppdage nærmiljøet sitt og bli kjent med ulike planter og dyr, landskap, årstider og vær.

Natur

I naturfag leker og lærer barna om hva som vokser i skogen, hva trær og busker heter. De går på oppdagelsesferd i nærmiljøet for å lete etter insekter, edderkopper og skruketroll. Vil man studere dem nærmer putter man dem i en plastboks og ser på dem gjennom forstørrelsesglass. De blir kjent med noen av steinene/bergarter som finnes i uteområdet, de blir kjent med dyr, fugl og insekter.

Miljø

Miljøvern er sentralt i barnehagen. Vi vektlegger bærekraftig utvikling og tenker gjenbruk av materiell og mindre forbruk der det er mulig, Vi tar vare på naturen og viser hensyn når vi ferdes ute.

Teknikk og utforskning

Å prøve hva som skjer når en blander natron og eddik er kjempe spennende, barn liker å utforsker. Ved å gjøre samme forsøk en mengde ganger, begynner de å glede seg, for de vet hva som kommer. Det er spennende å vite hvordan en forbereder forsøket og får det hele til å fungere.

Mattelek

I Læringsverkstedet er matematikk og lek satt i system og kalles Mattelek. Vi vil gi alle barn et godt grunnlag for matematisk forståelse. Barn starter tidlig å utvikle sin matematiske kompetanse. De er fra tidlig alder naturlig nysgjerrige og opptatte av tall og telling, former og størrelser, rekkefølger og sammenhenger. Barn bruker matematikk når de sorterer, måler og sammenligner. De stiller gjerne spørsmål som: Hvor gammel er du? Hvem er størst? Hvem hopper lengst?

Mål for fagtemaet Mattelek

Barna skal bli kjent med logisk og matematisk tenking knyttet til deres hverdag, og skape motorisk glede, trygghet og utfordringer.

Form

Hvordan kan barna bli kjent med geometriske former, lære forskjeller og likheter, kopiere, lage og bruke dem i leken.

Tall og mengder

Telling danner grunnlag for at barn oppdager tallmønstre. Rim, regler og sangleker er fine aktiviteter å bruke for å lære om tall og mengder. Ta med Telle-Tariq!

Posisjon og plassering

Posisjon og plassering gir barna erfaring i romforståelse.

I hvilke situasjoner kan vi lage rekker og jobbe med posisjon og plassering, hvem er først, sist hvor i rekka står jeg?

Størrelser, mønster og sortering

Sorteringen handler om å gruppere etter visse kriterier, størrelse, høyde, lengde, farge med mer. Sortering kan vi gjøre både inne som ute. Ta i bruk barnas fantasi for å lage nye mønster.

Mål og vekt

Hvordan kan du la barn på ulike alderstrinn erfare hvor tungt og lett noe er, hvor kort og langt noe er?

Kreativitet

Kunst, kultur og estetikk har en sentral plass i alle våre barnehager. Å stimulere barns fantasi og skaperglede er en av våre viktigste oppgaver. Vi ønsker at de skal oppleve gleden ved å skape ting selv, og gleden av å skape ting sammen med andre. Tryggheten og opplevelsen det gir å utfolde seg, er viktig for ethvert barn og blir verdifull ballast for barna resten av livet.

Ved å ta i bruk fantasien og utvikle kreativ tenkning danner vi et grunnlag for å at hvert barn kan uttrykke seg på sin måte. Det er viktig at de voksne er lyttende og oppmerksomme i samspillet med barna i den kreative prosessen slik at de får lyst til å utforske de ulike områdene i kreativitetspaletten. Fokuser på hvert barns sterke sider og interesser, og lytt til hva de føler, uttrykker og mener.

Vi vil at hvert barn skal få utfolde seg gjennom musikk, dans, sang, tegning, drama, film, fortellinger og lek. Vår jobb er å gi fantasien næring og ideene vinger hver eneste dag.

Mål for fagtemaet Kreativitet

Barna skal få erfaring i ulike kreative uttrykk, og ulike ferdigheter og teknikker. De skal oppmuntres til å skape sitt eget uttrykk

Et godt måltid

Læringsverkstedet har i samarbeid med Arne Brimi og Ryfylke kokken Frode Selvaag utviklet «Et godt måltid» som ble lansert og tatt i bruk i alle våre barnehager i 2016. Vi er bevisst på bruk av gode og gjerne lokale råvarer, og tilbyr varierte måltider med enkel og gode smaker.

I følge rammeplanen skal barnehagen bidra til at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskap når det gjelder kosthold, hygiene, aktivitet og hvile. I våre barnehager har vi fokus på måltidet i sin helhet og barna er aktive deltakere i hele prosessen med planlegging, tilberedning

av maten, gjennomføring av selve måltidet og opprydding etterpå. Måltidet er for oss en arena for fellesskap og samspill, mestring, fine opplevelser og gode samtaler.

Læringsverkstedet Flatøy bhg har dette barnehageåret bestemt at vi har varmt måltid 1 dag i uken, og da skal vi i hovedsak lage mat fra bunnen av. Barna blir med på matlaging så langt det lar seg gjøre. Vi har også innført fullt smøremåltid i bhg – der vi handler inn brød og pålegg som vi regner som sunne for barna.

Vi legger vekt på at barna skal klare selv; bli selvstendig, utføre god folkeskikk og at måltidet skal bli en god arena for gode opplevelser og samtaler. Vi ønsker å gi mer kunnskap om hva man spiser og hvor maten kommer fra.

Tilrettelegging for de yngste barna

Tilknytning:

Barns tilknytning til voksne er viktig for den emosjonelle, sosiale og kognitive utviklingen. En god tilknytning danner en trygg base slik at barnet kan bruke sine krefter på å utforske verden og lære. Sunn tilknytning er avhengig av nære omsorgspersoner som har evne til å fange opp og gi respons på barnets signaler. Mange barn har frem til barnehagestart kun vært med sine foreldre og nære omsorgspersoner. Derfor er det helt naturlig at barna protesterer når foreldrene forlater dem i bhg for første gang. I bhg er det mange nye inntrykk for et lite barn. Derfor er det viktig å ta tilvenningen i barnet sitt tempo, slik at det blir så trygt som mulig. Det er ingen fasit på hvor lang tid tilvenning tar, dette er veldig individuelt – derfor har vi i Læringsverkstedet Flatøy bhg lagt vekt på de 3 første dagene og god dialog om videre tilvenning etter disse.

Fra småbarnsavdeling/base til storbarnsavdeling/base

I Læringsverkstedet er vi opptatt av at barnet og foreldrene alltid skal føle seg velkommen og møte kompetente og varme medarbeidere. Overgangen fra småbarnsavdeling/base til storbarnsavdeling/base er for mange barn og foreldre en milepæl. Ingen barn er like og behovene ved overgangen er derfor individuell. Vaner, forutsigbarhet og trygghet er viktig for en god tilvenning og noen barn trenger en lengre tilvenning enn andre.

Barn som er født i 2015 og 2014 er i hovedsak på småbarns basen. De eldste av de små som skal være på stor «avd/base» etter sommerferien, får være med på sangsamlinger i løpet av juni sammen med de store. På den måten får de øve seg på å være i stor samling. Ellers fungerer vår bhg på den måten at alle barna – både store og små – er samlet tidlig på dagen og på ettermiddagen.

Tilrettelegging for de eldste barna

I våre barnehager er de eldste med i en felles gruppe for alle skolestarterne. Vi jobber med gruppeaktiviteter som styrker samarbeid, lære av hverandre, hjelpe hverandre, og reiser på utflukter, Fløyen tur, akvarietur, teaterbesøk og kanskje overnatting i barnehagen.

Læringsverkstedets barnehager har planer med detaljert innhold som dekker alle fagtemaene og som viser hva barna skal få ta del i. Det legges vekt på ferdigheter som barnet har bruk for ved skolestart; sosial kompetanse, samspill, selvstendighet, vente på tur, rekke opp hånda m.m.

I år er det litt spesielt, siden vi kun har 1 barn som skal over til skolen – derfor kommer vi til å ha et samarbeid med Læringsverkstedet Maurtua bhg – slik at barn kan knytte vennskap før skolestart.

Vi involverer også 4åringene i en del aktiviteter som egentlig er forbeholdt 5års gruppen – dette for å styrke fellesskapet i gruppen.

Språk	Matte- motorikk	Hjerteprogram	Kreativitet	Natur- utedag	Diverse
Bokstaver	Matte firkanten	Tradisjoner	Forming	Naturen rundt oss	
Blyantgrep	Tall	Normer og verdier	Fantasi	Eksperiment	
Lytte	Former	Sosial kompetanse	Skaperglede	Turer	Klare selv: *hygiene *selvstendighet
Samtaler, bruk av språk	Størrelser	Engelsk sang, regler og telling	Sang, drama og musikk		
Rim/regler	Måleenheter	Snakke i forsamling	(Film/foto)		
Rytme i språket	Sortering				
Tekst og bilder	Butikklek				
Drodle (gjette bilder)	Bevegelseslek				Jobbe med tema.
Skrive sitt navn	Bruk av ball				
Øve på tlf.nr. sitt	Menneske- kroppen				
Øve på adressen sin					

Progresjon

Barnehagen er en lærende organisasjon som skal ha rutiner for å sikre at man hele tiden utvikler egen praksis. Læringsverkstedets interne kvalitetssikringssystem angir noen punkter som barnehagen skal vurdere hvert år. I tillegg skal hver barnehage, senest i august hvert år, velge ut et satsingsområde fra rammeplan, virksomhetsplan eller årsplan. Det skal lages en plan for hva, hvem, hvordan og når dette satsingsområdet skal vurderes.

Progresjonsplan for arbeid med fagtemaene

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

- Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.
- Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.
- Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Se eget hefte om Progresjonsplaner for arbeid med fagområdene.

For mer informasjon om våre kvalitetsstandarder.se: Læringsverkstedets virksomhetsplan.

Tema og prosjektarbeid

I Læringsverkstedet arbeider vi med å møte og ivareta barns undring og lærelyst ut fra ulike innfallsvinkler. Vi veksles mellom å arbeide med spennende temaer knyttet til årets gang, tradisjoner og fagtemaer som er planlagt av de voksne, til å kunne fordype oss i prosjekter initiert av barna selv.

Temaarbeid innebærer at vi over en periode konsentrerer oss om et bestemt og avgrenset område som de voksne har planlagt sammen med barna. Gjennomføringen av planene skal ivareta barnas innspill og medvirkning.

Prosjektarbeid dannes og formes ut fra barnas ideer, interesser og nysgjerrighet. I prosjektene handler det om å få tak i hva barna er opptatt av for deretter å inspirere, motivere og legge til rette for aktiviteter, lek, undring og læring. Å arbeide med prosjekter gir barna og den voksne mulighet til å fordype seg og reflektere sammen om et emne. Barna får en unik mulighet til å medvirke i egen hverdag og egne læringsprosesser.

Både temaarbeid og prosjektarbeid er viktige elementer i det pedagogiske arbeidet i våre barnehager.

Dokumentasjon og vurdering

Se s. 4 for informasjon om barnehagens arbeid med planlegging, dokumentasjon og vurdering.

”Kvaliteten i det daglige samspillet mellom mennesker i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barns utvikling og læring. Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende. Oppmerksomheten må både rettes mot samspillet barna imellom, mellom barn og personalet og mellom barnehagens ansatte. Barnehagens arbeid skal vurderes, det vil si beskrives, analyseres og fortolkes i forhold til kriterier gitt i barnehageloven, rammeplanen og eventuelle lokale retningslinjer og planer” (Rammeplanen 4.3, s. 50).

Læringsverkstedets interne kvalitetssikringssystem angir noen punkter som barnehagen skal vurdere hvert år. I tillegg skal hver barnehage, senest i august hvert barnehageår, velge ut et satsingsområde fra rammeplan, virksomhetsplan eller årsplan. Det skal lages en plan for hva, hvem, hvordan og når dette satsingsområde skal vurderes. Planen skal inneholde kriterier for måloppnåelse.

- Hva: En konkret beskrivelse av målet vi skal nå (d.v.s. satsingsområde m/målbare kriterier).
- Hvem: Brukerne (barn og foreldre SU) skal trekkes med i vurderingen.
- Hvordan: Beskrive arbeidsmetodene vi skal bruke for å vurdere.
- Når: Skal fastsettes i planen

Barn, foreldre og personalet vurderer:			
Hva	Hvem	Når	Hvordan
Spiralprinsippet/ repetisjonsbobler	Personalet	Hvert ½ år	Evaluere planer
Månedens happening	Personalet og barna	Jevnlig	Hva fungerte og hva fungerte ikke
Aktive voksne	Personalet, foreldre og barna	1 g.pr.år.	Brukerundersøkelse
Barnehagens eget satsingsområde	Personalet, foreldre og barna		Evalueringsskjema.
Barnehagens innhold	Foreldrene	1.g.pr.år	Brukerundersøkelse

Aktuelle dokumenter for barnehagens pedagogiske arbeid

Lov og forskrifter

- Lov om barnehager (barnehageloven)
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (rev. utg. 2011)

Meldinger til Stortinget

- Meld. St. 19 (2015-2016) Tid for lek og læring
- Meld. St. 24 (2013-2013) Framtidens barnehage
- St.meld. 41 (2008 – 2009) Kvalitet i barnehagen

Læringsverkstedets dokumenter

- Veilederen «Vår pedagogikk»
- Handlingsplan
- Virksomhetsplan

Veileder fra Kunnskapsdepartementet

- Fra eldst til yngst, overgang barnehage-skolen (2008)

Veiledere fra Utdanningsdirektoratet

- Håndtering av kriser og sorg i barnehagen (2014)
- Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat (2013)
- Barns trivsel – voksnes ansvar, veileder om forebyggende arbeid mot mobbing i barnehagen (2012)

Rapport fra Utdanningsdirektoratet

- Realfag i barnehagen. (2015)

Lenker til aktuelle hjemmesider

[Læringsverkstedet](#)

[Regjeringen/Kunnskapsdepartementet/Barnehage](#)
[Utdanningsdirektoratet/Barnehage](#)
[PBL - Private barnehagers landsforbund](#)

Informasjon om dokumenter det vises til i årsplanen

Dokumentene som det vises til i årsplanen står oppført i oversikten over.

Vil du lese mer finner du dem enklest ved å gå inn på lenkene til aktuelle hjemmesider og søke etter dokumenttittelen.